

מ"ת 9732/04/21 - מדינת ישראל נגד בהא חאג יחיא

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

מ"ת 9732-04-21 מדינת ישראל נ' חאג יחיא (עצור/אסיר בפיקוח)
תיק חיצוני: 353992/2021

בפני	כבוד השופט עמית בר
המשיבה	מדינת ישראל
נגד	
המבקש	בהא חאג יחיא (עצור/אסיר בפיקוח)

החלטה

בפני בקשה לעיון חוזר, בה ביקש המבקש לבטל את התנאים המגבילים שהוטלו עליו במסגרת תיק זה.

בתאריך 26.4.21 הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים, על פי סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו 1966, וזאת במקביל להגשת כתב אישום לפיו בתאריך 25.4.21 עבר עבירות של **נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה וביטוח תקפים וכן עבירה של הגשת בקשה לרישיון בזמן פסילה**. על פי עובדות כתב האישום, נהג הנאשם בפסילה המבקש ניגש למשרד הרישוי והוציא רישיון נהיגה בתוך תקופת הפסילה כאשר המבקש יודע כי הוא פסול מלנהוג על ידי בית משפט. כאשר עוכב המבקש על ידי השוטרים, הציג להם את רישיון הנהיגה שהוציא, על מנת להטעות אותם.

לאחר שני דיונים, בהסכמת הצדדים נעצר המבקש בדרך של פיקוח אלקטרוני החל מתאריך 3.5.21.

בתאריך 19.5.21 הודה המבקש והורשע בכתב האישום, תוך צירוף תיק נוסף שעניינו נהיגה בזמן פסילה, לפיו בתאריך 29.10.20 נהג המבקש בזמן פסילה בתיק פ.ל. 9734-04-21. ההודאה והצירוף היו בפני המותב הדן בתיק העיקרי, כב' השופטת שירי שפר.

בעברו התעבורתי הרלוונטי של המבקש שתי הרשעות בגין נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים וכן מאסר על תנאי שהפך **'חב הפעלה'** לאחר צירוף התיק הנוסף.

במסגרת הסדר הטיעון בתיק העיקרי, הצדדים הגיעו להסכמה כי על המבקש יוטל עונש לריצוי בדרך של עבודות שירות, כאשר המאסר על תנאי יופעל וירוצה בחופף לעונש שיטל עליו. הדיון נדחה לצורך קבלת חו"ד ממונה ונקבע ליום 16.6.21.

המבקש הגיש בקשה לביטול התנאים המגבילים שעניינה תקופת הביניים, עד שתתקבל חוות דעת מאת הממונה על עבודות השירות ויגזר דינו. בדיון אף הוסיף ב"כ המבקש, כי תתכן דחייה במתן גזר הדין בגין החלפת מערכת המחשוב במשרדי הממונה על עבודות השירות והציג מכתב שהתקבל מאת הממונה המציין כי יתכנו עיכובים במהלך חודש מאי בקבלת חוות דעת מאת הממונה על עבודות השירות.

טיעוני ב"כ המבקש

ב"כ המבקש טוען כי מאחר והמשיבה - המאשימה, הסכימה לעונש לריצוי בדרך של עבודות שירות, הרי שגם לדעת המשיבה אין מסוכנות הנשקפת מאת המבקש, ולכן יש לבטל את כל התנאים המגבילים לאלתר.

ב"כ המבקש הפנה להחלטה מתוך לתפ 7372-11-20 - מחוזי י-ם, שם קבע בית המשפט שדן שם בתיק העיקרי- כב' השופטת רבקה פרידמן פלדמן, לאחר שהמבקש שם הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון והצדדים הודיעו כי יעזרו במשותף לעונש בדרך של עבודות שירות, -כי יש לבטל את התנאים המגבילים על אתר. לדברי ב"כ המבקש אם היה ניתן להתחיל את ריצוי העונש כבר היום הרי שהתנאים היו מתבטלים היום ולכן ביקש לבטל את התנאים המגבילים.

מאידך, ב"כ המשיבה טען כי מסוכנות ועונש הם שני דברים שונים ולכן העובדה שהמשיבה מסכימה לעונש לריצוי בדרך של עבודות שירות אינה אומרת כי המשיבה סוברת שהמבקש אינו מסוכן.

ב"כ המשיבה טען כי לשיטתו המבקש עדיין מסוכן ויש להשאיר את התנאים על כנם. דהיינו - עונש לחוד ומסוכנות לחוד.

כמו כן טען המבקש כי חלף רק חודש מאז ההחלטה על המעצר בדרך של פיקוח אלקטרוני, דבר שאינו מהווה חלופה זמן. לעניין שינוי הנסיבות, טען כי המבקש צרף תיק נוסף של נהיגה בזמן פסילה והורשע בשני התיקים, כך ששינוי הנסיבות הוא לחומרא ולא לקולא.

ב"כ המשיבה הפנה להחלטה בתיק עמ"ת 1317-09-20 מפי כבוד השופטת מיכל ברק נבו בה הוחלט במקרה דומה כי אין לבטל את התנאים עד לגזר הדין.

דין.

שני הצדדים הציגו בפני שתי החלטות שונות של בית משפט מחוזי, כל אחד וגישתו.

גישת כבוד השופטת רבקה פלדמן:

מתוך תפ 7372-11-20 - מחוזי י-ם, החלטה מיום 21.4.21 - פסקה 5:

לאחר עיון בטיעוני הצדדים, מקובלת עליי עמדת ב"כ הנאשם.

אכן, חזקת החפות איננה עומדת כיום לנאשם. עם זאת, משהסכימה המאשימה בהסדר הטיעון כי העונש שייגזר על הנאשם לא יכלול מאסר בפועל, אין הצדקה להמשיך להחזיק את הנאשם בתנאים מגבילים.

זאת ועוד, אלמלא היה צורך בדחיית הדיון לשם קבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות, ניתן להניח שעונשו של הנאשם היה נגזר במועד הצגת ההסדר ובהתאם להסכמת הצדדים, ובכך היה פג תוקף תנאי המעצר/שחרור, ומגבלות התנועה החלות על הנאשם כיום היו בטלות מאליהן. בנסיבות אלה, העובדה שנדרשת חוות דעת בטרם מתן גזר הדין, אין בה כדי להצדיק המשך התנאים המגבילים.

גישת כבוד השופטת מיכל ברק נבו

מתוך ההחלטה בעמ"ת - עמ"ת 1317-09-20 מיום 12.10.20 בעמוד 8 שורה 11:

" חשוב לציין, כי הטיעון העיקרי של ב"כ העורר, שלפיו בהסכמתה לענישה בעבודות שירות הביעה המדינה עמדתה כי העורר אינו מסוכן, ועל כן אין מקום להמשיך החזקתו בפיקוח אלקטרוני, אין בו ממש. העובדה שהמדינה מסכימה, כעונש סופי, ובשל שיקולים שונים שאיני יודעת את כולם, אך הוזכר כאן נושא המצב הרפואי של העורר, לענישה שכוללת מאסר שיינשא בעבודות שירות ולא מאחורי סורג וברית, אין לה דבר וחצי דבר עם עמדתה בנושא המסוכנות של נאשם כלשהו. העונש הסופי המוטל על נאשם אינו נגזר דווקא משאלת מסוכנותו, אלא משיקולים רבים נוספים ואחרים.

.....

מדובר כרגע בערר תיאורטי, שהליבה שלו נעוצה בטענה שלפיה פגה מסוכנותו של העורר, משהסכימה המדינה למאסר בדרך של עבודות שירות, טענה שלטעמי אין בה ממש.

ההחלטה לגבי קביעת תנאים מגבילים, הם שיקולים של 'מסוכנות'.

לצורך קביעת מסוכנות, יש מספר פרמטרים אשר יש לשקול.

ההחלטה לגבי קביעת תנאים מגבילים, הם שיקולים של 'מסוכנות'.
הוא שיקול רלוונטי לעניין המסוכנות, אך לא שיקול יחיד.

לא ניתן לומר באופן קטגורי, כי הסכמה לריצוי עונש בדרך של עבודות שירות, סותר את הקביעה של המסוכנות הנשקפת מהמבקש.

חלוף הזמן.

חלופ' זמן יכול לשמש כשיקול להפחתת מסוכנות והקלה בתנאי מעצר ללא קשר לתוצאה העונשית, -אולם תמונת הראי של עניין זה היא כי 'חלופ' זמן קצר' ממועד ביצוע העבירה מלמד על מסוכנות שעדיין קיימת.

למעצר יש 'אפקט מצנן' - וככל שהזמן בו מתבקשת ההקלה בתנאים קרובה יותר למועד ביצוע העבירה, הרי שהחשש למסוכנות מהמבקש- גדול יותר.

במקרה שנדון בבית המשפט המחוזי בירושלים - היה הנאשם עצור למשך חודשיים, ולאחר מכן עצור בפיקוח אלקטרוני למשך כ 3.5 חודשים לאחר קבלת תסקיר שירות מבחן. ברור ששם ניתן לומר כי חלופ' הזמן לבדו ללא קשר לתוצאת התיק, היה יכול לגרום להקלה בתנאים. כמו כן, שם תוקן הסעיף בכתב האישום לסעיף קל יותר, אם כי לא באופן דרמטי.

במקרה שלנו מדובר בחודש בלבד שחלף מאז המקרה ועד היום בו הוגשה הבקשה להקלה בתנאים.

כמו כן, במקרה שלנו צורף תיק נוסף שעניינו נהיגה בזמן פסילה - כך שלא רק שכתב האישום לא תוקן לקולא, אלא נוסף אישום נוסף שצורפו הפך את המאסר המותנה לחב הפעלה. יצוין כי התיק הנוסף שצורף היה שיקול בהחלטה למעצרו של המבקש בתיק זה בפיקוח אלקטרוני - כך שמבחינת המסוכנות של המבקש, לא מדובר בנתון חדש שלא היה בפני בית משפט זה בעת ההחלטה על המעצר. בית משפט זה אף עיין בתיק המב"ד במסגרת תיק המעצר שצורף בסופו של יום לתיק העיקרי.

סוג העבירה.

פרמטר נוסף אותו יש לשקול לעניין זה, מה הקים את המסוכנות הראשונית בקביעת חלופת המעצר וסוג העבירה שנעברה.

העבירה של נהיגה בזמן פסילה יש בה כדי ללמד על המידה בה ניתן לתת אמון במבקש.

לא רק חומרת העבירה יש בה כדי ללמד על מסוכנות, אלא גם סוג העבירה.

כפי שנאשם שבעברו עבירות של הפרת הוראה חוקית ושיבוש מהליכי משפט, יש בהם ללמד על המידה בה ניתן לתת בו אמון, (מעבר לשאלת חומרת העבירה) - כך גם בעבירה של נהיגה בזמן פסילה יש אלמנט מובנה של אי ציות לחוק ולהוראות בית המשפט.

נהג אשר בית המשפט מצא אותו מסוכן ונקט כנגדו בענישה מסוג פסילת רישיון נהיגה, מראה בהתנהגותו כי אינו מקבל עליו את הדין, תוך שהוא ממשיך ונוהג. בעניינו אף הגדיל המבקש לעשות. המבקש עשה זאת פעמיים, כאשר מאסר על תנאי תלוי ועומד כנגדו. בנוסף לכך קיים אלמנט של מרמה, וזאת כאשר על פי כתב האישום בו הודה, המבקש הציג בפני השוטרים את רישיון הנהיגה שהוציא בעודו בזמן פסילה .

בית המשפט העליון כתב על החומרה שבעבירה של נהיגה בזמן פסילה ועל הקשר שבין העבירה לבין כך שבביצועה

"הוא מבטא זלזול בצווים של בית-המשפט; הוא מוכיח, כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב."

רע"פ 3878/05 יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (26.5.05):22.

"נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סיכונים רבים לבטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט."

השופט לוי ברע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' אבו-לבן [פורסם בנבו] (8.5.07):

"נדמה כי אין צורך להרחיב אודות החומרה הכרוכה בנהיגה בזמן פסילה. בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור - נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית-המשפט; הוא מוכיח, כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב."

רע"פ 1483/19 ליפשיץ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.3.19, להלן- עניין ליפשיץ):

"נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סכנה לביטחונם ולשלומם של הנהגים והולכי הרגל שבסביבה, והיא אף משקפת יחס מזלזל בחיי אדם, בצווי בית המשפט ובחוק...."

כמו כן ראה, (רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.1.11)).

לכן, העבירה של נהיגה בזמן פסילה יש בה אלמנט של זלזול בחוק ובצווי בית המשפט והיא מהווה שיקול לחומרא, שכן מדובר בעבירה שהיא מהסוג המלמד כי לא ניתן לסמוך על המבקש כי יקיים את צווי בית המשפט.

הגשת בקשה לרישיון בזמן פסילה

בתיק זה ישנה גם חומרה נוספת בגין העבירה של הוצאת רישיון בזמן פסילה, תוך הצגת רישיון זה לשוטרים כאשר נתפס נוהג והציג מצג שווא כאילו מדובר ברישיון שהוצא כחוק. המבקש ניצל ככל הנראה פרצה וחוסר תיאום בין המחשבים והרשויות.

ב-עפ"ת 15337-04-15 מדינת ישראל נ' סעד, ניתח בית המשפט את סעיף העבירה - 66 לפקודת התעבורה;

מתוך עפ"ת 15337-04-15 מדינת ישראל נ' סעד

סעיף 66 לפקודת התעבורה מורה כך:

"66. מי שנפסל מקבל או מהחזיק רישיון או שהותנו תנאים ברשיונו לפי פקודה זו, וכל עוד הפסילה או התנאים בתקפם הוא מגיש בקשה לקבלת רישיון או לחידושו או מקבל רישיון ואינו מודיע על הפסילה או על התנאים לרשות הרישוי, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס מאה אלף לירות או שני הענשים כאחד; וכל רישיון שקיבל או שחודש כאמור - בטל. (ההדגשה שלי ס.ד., לא במקור)

מלשון הסעיף ניתן ללמוד, כי המחוקק ביקש להטיל חובה פוזיטיבית, אקטיבית, על מי שנפסל, להודיע למשרד הרישוי את דבר קיום הפסילה. המחוקק לא סמך על כך שמערכות אלה של משרד התחבורה ומערכת בתי המשפט, תהיינה מסונכרנות ומשולבות וכי המידע מצינור אחד עובר ישירות לצינור השני. מכאן, בהתחשב בחומרת העבירה, קבע המחוקק בצידה "חובת יידוע" אשר הוטלה על כתפי הנהג הפסול להודיע למשרד הרישוי את דבר פסילתו. בסיפא של אותו סעיף, נקבע מפורשות, כי ככל שהוצא רישיון נהיגה תוך העלמת הפסילה - בטל, דהיינו היה כלא היה.

עפ"ג (ת"א) 7735/09 יניב יהודה נ' מדינת ישראל, לא פורסם [פורסם בנבו] (מיום 4.2.10), נכתב ביחס לחובה להודיע לרשות הרישוי על הפסילה:

"נוכח הוראתו המפורשת של המחוקק בסעיף 66 לפקודת התעבורה, הקובע, כי בעת הגשת בקשה לקבלת רישיון נהיגה או לחידושו, מוטלת על שכמו של המבקש - וכזה הוא המערער, החובה להודיע לרשות הרישוי על פסילה שהושתה עליו, ולא להיפך. מי שלא נוהג כך, לא רק שאינו רשאי לטעון כי הוטעה על ידי משרד הרישוי, אלא שבהימנעותו הוא מבצע עבירה. לשון אחר, נוכח החובה המוטלת על המערער, שהוא לא עמד בה, אין הוא רשאי ליהנות או להיבנות מטעות של רשות הרישוי שהנפיקה לו רישיון זמני בעוד הפסילה בתוקף ולהסתמך על טעות זו. הוראת חוק זו משמיטה את הקרקע מטענת המערער כי הוטעה על ידי הרשות."

כל אלו מלמדים, כי הפעולה לקבלת רישיון הנהיגה, היא מסוג העבירות המבטאות זלזול בצווים של בית-המשפט; המעשה מוכיח, כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב שכן נעשה מעשה שתכליתו הוא לסכל את קיום החלטת בית המשפט תוך ניצול פרצה של חוסר סנכרון בין מערכות המחשבים והרשויות. המבקש ידע שלא חלפה התקופה של הפסילה והוא פעל על מנת לקבל רישיון נהיגה בתוך תקופת הפסילה ואף עשה בו שימוש.

משמעות הטלת עונש מאסר ביחס למסוכנות

לעיתים נאשמים שלא נמצאו בתנאים מגבילים במהלך המשפט נשלחים לתקופות מאסר ארוכות בתום המשפט,

ולעיתים נאשמים שהיו בתנאים מגבילים במהלך המשפט, ונקבע בבית המשפט כי יש מסוכנות הנשקפת מהם, נשלחים לריצוי עונש מאסר בדרך של עבודות שירות.

הקביעה ביחס למשמעות ההסכמה של המאשימה להטלת עונש בדרך של עבודות שירות אינה

חד-ערכית, והיא נתונה לפרשנות בהתאם למקרה ולנסיבות.

סיכומי של דבר - דעתי נוטה להחלטתה של כבוד השופט מיכל ברק נבו, כי העונש שנגזר על נאשם אינו חזות הכל ביחס לקביעת המסוכנות.

הכרעה במקרה זה:

לסיכום, אכן ישנו שינוי נסיבות לקולא, בצורה של הסכמת המשיבה, לעונש לריצוי בדרך של עבודות שירות, דבר המלמד על הפחתה במסוכנות. מאידך, לחומרא - יש את השיקולים הבאים;

הזמן הקצר שחלף מעת ביצוע העבירה;

הוספת תיק נוסף של עבירה זהה;

התייחסות לסוג העבירה של נהיגה בזמן פסילה, שאי הציות להוראות החוק מובנה בהם בעצם ביצוע העבירה.

התייחסות לסוג העבירה של הוצאת רישיון נהיגה בתוך תקופת הפסילה והצגתו לשוטרים כאשר נתפס -

שניהם מלמדים על חוסר האמון המובנה ביחס למבקש.

בעמ"ת - 16583-08-17 ביטל כב' השופט בני שגיא - ביטול מעצר בית לילי לאחר הסכמת המאשימה לעונש לריצוי בעבודות שירות - כך שגם על פי שיטתו יש בהצהרת המאשימה להסכמה זו כדי להקהות את המסוכנות.

בשכלול הנסיבות שפורטו במקרה זה, אני סבור כי בעת הזאת לא ניתן לסמוך על המבקש כי ימנע מנהיגה ככל שהדבר תלוי רק בו, אך ניתן להקל על התנאים במידת מה.

אני מבטל את הפיקוח האלקטרוני שהוטל על המבקש וקובע כי בין השעות 06:00-21:00 ישהה המבקש ב'מעצר אדם' בפיקוח אחד המפקחים שאושרו, וישהה במעצר בית לילי בכתובת בה היה בפיקוח בין השעות 21:00-06:00.

אני מורה כי ההחלטה תכנס לתוקף בתאריך 1.6.21 על מנת לאפשר למשיבה את האפשרות להגיש ערר במידה ותמצא לנכון. ככל ותחליט שלא לעשות כן, תודיע על כך לבית המשפט ולב"כ המבקש והפיקוח האלקטרוני יוסר.

זכות ערר כחוק.

ניתנה היום, י"ח סיוון תשפ"א, 29 מאי 2021, בהעדר הצדדים.